

Životopis – Alena Stará

Alena Stará se narodila 30. března 1941 v Jablunkově. Její otec Karel Niedoba se narodil 15. září 1909, pracoval jako zámečnický mistr, zámečnická dílna původně patřila jeho otci. Tato dílna měly vysoké renomé, v meziválečném období se v ní vyučilo přes 30 zámečnicků. V době II. světové války otec přijal českou národnost a přes své zdravotní omezení (nevoják) byl poslán nacisty na nucené práce. Matka Vlasta Niedobová, rozená Kulhánková, se narodila 25. října 1919, pocházela z Ostravska. Přijala českou národnost a za války nebyla odvedena na nucené práce, protože se starala o malou Alenku. V roce 1941 byla rodina vystěhována ze svého domu Na Bídě č.p.195, poté bydleli na dnešní ulici Velebnovského (dnešní č.p.164). V roce 1945 se museli přestěhovat do Návsi do chalupy Kamienských (vzdálená rodina), obývali sklep, který byl vybaven kamny. Zde zažila Alena v roce 1945 výbuch, což je její první vzpomínka.

II. světová válka zasáhla celou rodinu, prarodiče Jan a Johanna Niedobovi za války přijali polskou národnost, proto byli posláni do pracovního tábora u Těšína, v táboře byli internováni, protože byli Poláci. Její kmotra a teta Marie Niedobowa, polská učitelka, byla nacisty zatčena za členství v partyzánské skupině Bialy Orzel a zahynula v roce 1944 v koncentračním táboře Auschwitz. Ostatní členové se po skončení války vrátili domů a získali opět svůj dům.

Doma se mluvilo nářečím, matka učila Alenku mluvit německy, protože to bylo nařazeno německými úřady a obě byly v ohrožené skupině obyvatel. V roce 1947 nastoupila Alenka do 1. třídy obecné školy v Jablunkově a zpočátku měla ve škole problém, protože neuměla česky. Měšťanskou školu navštěvovala od roku 1952 na Bezručově ulici, poté studovala na Čtyřleté hospodářské škole v Českém Těšíně (původní a současná Obchodní akademie v Českém Těšíně), kde maturovala v roce 1959.

Komunistický režim v roce 1953 zestátnil otcovu zámečnickou dílnu a začlenil ji do Komunálních služeb města Jablunkova, otec se stal zaměstnancem a dostával plat 3,20 Kčs na hodinu.

Po maturitě nastoupila Alena Niedobová do podniku Koh-i-noor Bílovec, závod Jablunkov, kde pracovala na ekonomickém úseku.

V roce 1962 uzavřela manželství s Jaroslavem Starým, v roce 1963 se jim narodil syn Miroslav a v roce 1968 syn Oldřich.

V roce 1969 jim byl zbourán dům Na Bídě, protože se na jeho místě postavilo panelové sídliště.

Závod Koh-i-noor Bílovec se přejmenoval na Elektro Praga Hlinsko a Alenu Starou pověřil v roce 1983 tehdejší ředitel vedením závodní kroniky (Kronika EPH, závod Jablunkov, I. díl), v roce 1986 se stala vedoucí ekonomického úseku. Je autorkou publikace 120 let od zahájení výroby v závodě Jablunkov z roku 1988.

V roce 1994 ji požádalo tehdejší vedení města Jablunkova, aby se ujala psaní Kroniky města Jablunkova, úkol nebyl lehký, protože chyběly zápisy od roku 1989. Nejenže zápisy z předcházejících let dopsala a kroniku vedla do roku 2012, ale svými dalšími pracemi občanům Jablunkova přiblížila krásu a unikátnost jablunkovského nářečí (Lidová přísloví, přirovnání a pořekadla 2003, Jablunkovské nářečí, 2005) a poetiku místních písní (Lidové písně z Jablunkova společně s Pavlem Ruskem, 2003). V knize Historie Jablunkova shrnula dějiny Jablunkova od prvních zmínek až do roku 2000 a vytvořila medailonky významných místních rodáků. Původ a historii vzniku sakrálních staveb vysvětlila v publikaci Kostely, kapličky a kříže v Jablunkově, 2004. V roce 2012 odešla do kronikářského důchodu a v něm jí dělají radost synové s rodinami – dva vnuci, vnučka a 4 pravnoučata.